

Tilsynsbesøg på Fænøsund Friskole 2017-2018

Som tilsynsførende på Fænøsund Friskole er det min opgave at føre tilsyn med

- Elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk.
- At skolens samlede undervisningstilbud, ud fra en helhedsvurdering, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
- At vurdere, om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre **og bidrager til deres demokratiske dannelse.**
- At undervisningssproget er dansk, og skolelederen både behersker dansk mundtligt og skriftligt.
- Føre tilsyn med skolens donationer.

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed, samt undervisningen generelt, og ikke den enkelte elevs standpunkt.

- Tirsdag den 29. august 2017 mødtes jeg med skoleleder Dorte Rud Jager Moubøe og aftalte fokus på tilsynet, samt afklarede forventninger til samarbejdet. Jeg foretog tilsynet torsdag den 30. november 2017 og tirsdag den 23. januar 2018.
- Jeg har besøgt 1.kl, 4.kl, 5.kl, 6.kl, 8.kl og 9.kl, samt deltaget i FÆMU-mødet med elevrepræsentanter fra 4.-9.kl.
- I år har jeg i samråd med skolelederen udover det obligatoriske tilsyn valgt at fokusere tilsynet på , hvordan Fænøsund Friskole forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.
- Sammen med ledelsen er der udarbejdet en plan for tilsynet. Inden besøget har lærerne sendt korte beskrivelser af den planlagte undervisning. Desuden har jeg haft adgang og læst alle årsplanerne for de respektive fag og klasser. Efter timerne har jeg haft samtaler med de pågældende lærere.
- Efter hvert tilsyn har jeg haft møde med skolelederen, hvor vi har drøftet dagens observationer.
- Derudover har jeg gennemgået skolens hjemmeside for undervisningsmiljøundersøgelsen, som skal gennemføres hvert tredje år. Den sidste blev lavet i foråret 2015 og det er atter tid til at gennemføre en ny i foråret 2018. Tilsynsrapporten fra sidste år findes under generalforsamlingens referat, men det ville hjælpe på synligheden, hvis den blev uploadet sammen med de øvrige tilsynsrapporter. Det bliver den.
- Alle fagplaner henviser til de nyeste af Folkeskolen på nær KREA, som henviser til en hjemmeside, der ikke længere bruges, samt fortælling. Sidstnævnte er temmelig gammel og tilsynet opfatter ikke, at den har fuld gyldighed i undervisningen og heller ikke dækker fortælling i andre klasser end 1.-2.kl., den bliver revideret i det kommende skoleår.
- Fagplanen for drama 1.-9.kl henviser til undervisningsministeriets fagplan for 7.-9.kl. Jeg har gennem årene overværet særdeles kvalificeret dramaundervisning på de forskellige årgange og mener, at det må kunne fastholdes i en mere dækkende fagplan der indfanger den store grad af faglighed i faget. Der vil også i det kommende skoleår blive lavet en fagplan for drama.

Det faglige tilsyn

Morgensang: Efter den første sang kan børnene give meddelelser, to små piger efterlyser ting, som er forsvundet. De lærer at stå foran en større gruppe. Et andet barn har fødselsdag og kommer op foran de andre, igen lærer barnet at stå foran andre og fortælle, hvorefter der synges og spilles en fødselsdagssang.

9.kl Morgenssang: Klassens drenge har planlagt morgensangen og står også for dens afvikling. De fortæller om klassens tur til Århus, hvad de laver i deres fritid og fortæller om engelsk og danskundervisningen. En elev instruerer hele skolen i en dans, hvorefter alle danser med deres klasseven (en ældre/ynge elev fra en anden klasse). De fortæller også om deres planer efter 9.kl. De lærer at planlægge et forløb for resten af skolen, samt stå for dens afvikling, også mht. teknik.

FÆMU-møde: Udvalget består af elever fra 4.-9.kl og de mødes en gang om måneden, hvor de tager emner op på elevernes, lærernes, bestyrelsens eller skolelederens foranledning. Thøger, formand og fra 9.kl gennemgår dagsordenen. Skolen er en grøn skole med fokus på energiforbrug og bæredygtighed, og i den forbindelse skal nogle elever fra hver klasse sørge for at slukke lys og tjekke radiatoren i hver pause + efter skoledagen. Formanden aftaler en fremgangsmøde med de øvrige klasserepræsentanter som tager beslutningen med tilbage til klasserne. Dette foregår uden kontaktlærerens eller skolelederens mellemkomst.

Temaet for mødet er fremtidsplanen for Fænøsund Friskole. Skolelederen forklarer, at bestyrelsen arbejder med samme tema og har efterspurgt elevernes bidrag. Et stort papir deles op i fem felter, hvor eleverne skal skrive deres fremtidsdrømme for skolen. Derefter fortæller de om dem til de andre elever. Hver gruppe består af en blanding af alle klasser. De temaer, som de bliver enige om, skrives i midten af feltet. Derefter samles der op i plenum, hvor nogle elever i hver gruppe står for fremlæggelsen.

Her er et uddrag af deres ønsker/tanker:

- Det skal være en pæn skole, hvor man er sammen på tværs af klasserne.
- God interessant undervisning (Læreren spørger ind til, hvad det er) og de nævner, når en lærer f.eks. laver rollespil eller når eleverne er aktive og kreative.
- Gæster skal være velkomne.
- At prisen er rimelig og at man kommer på lejrskole.
- At dagen begynder med morgensang.
- Aktiv skole med aktive børn.

Vurdering: Der foregår en livlig samtale i de forskellige grupper, det er igen eleverne der styrer processen, og der tages hensyn til alder og klassetrin, så alle inddrages. Eleverne giver bagefter udtryk for, at det især var godt, at alle grupperne indeholdt alle klassetrin.

5.kl; Dansk

En tekst gennemgås på smartboard, hvori der er en del fejl, både grammatiske og stavemæssige. Eleverne finder fejlene i fællesskab og forklarer, hvorfor det er en fejl. Derved bruger de deres faglige viden. På væggen hænger billeder, tyske gloser og historiske perioder, alt sammen et æstetisk forsøg på at inspirere eleverne, når de lader blikket vandre i klassen. På bordet står et kalenderlys.

Flere elever laver derefter hver en boganmeldelse, som de begrundet og underbygger. Et kapitel udvælges og de går i dybden med det, hvorefter de læser op af det. Efter fremlæggelsen får de feedback af læreren på deres oplæsning og fremlæggelse.

Klassen skriver derefter en diktat, både med udfyldning og en hel diktat, hvor de skriver alle ordene. Der er ro og koncentration, mens der arbejdes. Eleverne får en stil tilbage. Hver stil får en halv sides kommentarer, hvor der dels er kommentarer til indholdet, men også grammatik, stavning, kommatering og tegnsætning ved direkte tale bliver berørt. Styrker i stilen fremhæves, f.eks. hvordan der skabes spænding og på hvilke områder der skal være ekstra fokus.

Vurdering: I dansk for 5.-6.kl skal eleverne arbejde med at fremlægge produkter og anmeldelser for andre, samtidig med, at de også skal kunne give, modtage respons og reagere på det. De skal også have viden om sætnings- og tekststruktur, samt kunne stave almindelige ord sikkert. De skal også kunne udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer. Jeg så alle disse elementer blive berørt i timen og det er min vurdering, at undervisningen lever op til kravene for danskundervisningen i 5.kl.

9.kl, Dansk

Klassen evaluerer deres morgensang. De fik afprøvet det i mandags, hvorefter pigerne gav konstruktiv kritik til drengene. Det gentog sig i dag og drengene gav udtryk for, at den var meget brugbar. De har arbejdet selvstændigt uden lærerens indgriben.

Klassen skal være nisser for hinanden og der blev italesat nogle regler for klassen og der kom eksempler på både gode og dårlige ting, der var gjort i tidens løb. Pakkekalender og juleklippedag blev også forklaret for klassens nye elever.

Dansk: Klassen læser en bog – *de gale*, som er en graphic novel. Der er mange bud fra både drenge og piger på genren. Læreren fortæller om sine didaktiske overvejelser, f.eks. hvordan kan hun få så mange elever som muligt til at sige noget? De taler i bordgrupper, bruger deres noter og kommer omkring temaer som layout, fortælle teknik og de underbygger hele tiden deres pointer med billeder og henvisninger. Det hele foregår i en fagligt funderet samtale med relevante fagudtryk som statiske/dynamiske billeder og sekvenser. De forklarer for hinanden, når nogen er i tvivl. Både drenge og piger deltager, de tager noter og læreren går rundt mellem bordene, lytter og stiller uddybende spørgsmål.

Vurdering: I Dansk for 9.kl skal eleven kunne læse, fremstille, fortolke og kommunikere multimodale tekster. I læsning skal de styre og regulere læseprocessen og diskutere teksters betydning i deres kontekst. I fremstilling skal eleven kunne udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation. I fortolkning skal eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster og kunne deltage

reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer. Jeg så alle disse elementer folde sig ud i timen og kan konkludere at den undervisning jeg overværede lever op til disse krav.

Engelsk 6.kl

Der indledes på engelsk og undervejs oversættes centrale og vigtige sætninger. Eleverne svarer også på engelsk. Emnet er Fan Fiction og er et undervisningsforløb på Clio Online. Eleverne skal forberede deres skrivning og på online-mediet er der både gode råd til skriveprocessen, hjælpemidler, tekster, eksempler og forskellige oplæg, som eleverne kan bruge. De arbejder i 2-3 mandsgrupper og gør fælles forberedelser til at skrive teksten på engelsk. I timen skal de lave beskrivelser, plot og læse oplægget, så de er klar til at skrive teksten i den følgende time. Der er en støttelærer i timen, som hjælper tre elever. Under forberedelsesprocessen går han i et tilstødende lokale, så de kan arbejde i ro og fred.

Der er igen en positiv stemning i timen, eleverne bliver mødt med imødekommenhed, der bliver lyttet til forslag og input, men der ingen tvivl om, hvem der tager beslutningen i sidste ende. På et tidspunkt siger en elev, at læreren tidligere har sagt, at de må skrive teksten parvis. Det bliver modsagt tydeligt, og flere elever understøtter lærerens udsagn og alle går tilbage til deres arbejde.

Vurdering: Eleverne skal kunne deltage i kortere samtaler og give korte sammenhængende fremstillinger af almindelige situationer og emner på engelsk. De skal kunne forstå og skrive kortere tekster i forskellige genrer på engelsk og indgå i enkle kulturmøder ved brug af forskellige medier. Alle elementer er i spil i timen, der er en positiv indstilling til tingene hos elever og lærere og undervisningen lever op til folkeskolens krav til engelskundervisningen.

Matematik 1.kl

Klassen samles i en cirkel foran tavlen, det bliver kaldt "ægget". Læreren og en elev spiller en matematikleg, som klassen kender, men der tilføjes en ny regel. De øvrige værksteder bliver også forklaret, hvorefter elever får lov til at vælge sig ud på dem. Der er tydelig klasseledelse, læreren kommer omkring både grupperne og de enkelte elever, og det hele foregår i en behagelig stemning, der er præget af, at eleverne tydeligt er fortrolige med form og forventninger. Første periodes afslutningen varsles af læreren og efter noget tid markerer et ur, at tiden er gået. Alle rydder op efter sig og samles igen i "ægget", hvor der samles op på de erfaringer eleverne har gjort sig. Enkelte regler justeres. Da eleverne skal vælge sig ud igen, får enkelte par at vide, at de skal vælge nye partnere i pararbejdet.

Når eleverne bliver spurgt til opgaverne, svarer de med fagudtryk som rektangler, kvadrater, trekantede og cirkler. De kan også forklare forskellen mellem omkreds og areal. Der er igen en fin opsamling og brug af Dewey-citatet: "Vi lærer ikke af erfaring. Vi lærer af refleksionen om erfaringen" efterleves på fineste vis.

I klassen hænger der små udsagn som "vi siger ja til hinanden" "tal, så klassekammerater vokser" og de er sat ind i et skema, så man/de kan se, om de arbejder med det, er godt i gang med det eller er kommet i mål. Klassereglerne/normerne er også skrevet, så de hele tiden kan italesættes. Indretningen af klassen er både inspirerende, æstetisk og læringsorienteret. Der er f.eks. også læseregler og læsehjælpemidler på væggen.

Vurdering: i 1.kl skal eleven kunne handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik, udvikle metoder til beregninger med naturlige tal og anvende geometriske begreber og måle. Alle elementer blev sat i spil, og der var stor opmærksomhed på både at lade eleverne eksperimentere med forskellige løsningsmuligheder, samtidig med, at fagudtryk og metoder blev repeteret, hvor det gav mening. Der foregik megen værdifuld matematikkommunikation på tværs af køn og opgaver. Undervisningen lever op til folkeskolens krav for matematikundervisningen i 1.kl.

Matematik 4.kl

Emnet er rumfang, der tales om figurers navne, hvor der bruges fagudtryk som højde, længde, bredde, kvadrat og tredimensionelle dimensioner. Der foregår en tydelig klasseledelse og der er et højt aktivitetsniveau, hvor der hele tiden veksles mellem oplæg, elevsamtaler om faglige emner, hvor de opfordres til at finde forklaringer og svar på matematiske spørgsmål. Der samles hele tiden op og teorien bliver forklaret af både elever og lærere, hvorefter det afprøves i praksis. Der bliver gjort en dyd ud af, ikke at give svar på spørgsmål, men at lade eleverne gætte og derefter afprøve det. Da en elev giver det rigtige svar, bliver han opfordret til at forklare det for resten af klassen. Cm^3 bliver forklaret for klassen, da det giver mening at inddrage det. Til sidst beregnes rumfanget på en række kasser som eleverne vælger. Til sidst samles der op og de elever, der endnu ikke har sagt noget i timen opfordres nu til at give forklaringer og beskrivelser på dagens arbejde. Opsamlingen ligger i fin forlængelse af et citat, der hænger på toilettet: "Vi lærer ikke af erfaring. Vi lærer af refleksionen om erfaringen." John Dewey.

Vurdering: Eleverne skal kunne handle med overblik i sammensatte situationer med matematik, anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger, anvende geometriske metoder og beregne enkle mål. Alle dele så jeg udført og hele tiden med fokus på elevernes opdagelser, erfaringer og sprogliggørelse.

1.kl; Fridræt

Klassen pakker sammen efter dansk og finder hurtigt ind på deres brandrække. Der er tydelig klasseledelse, aftaler og rutiner bliver hele tiden italesat af både lærer og eleverne.

Undervisninger foregår i dramalokalet. Timen indledes med en bevægelsessang. Tiden bliver ikke spildt, der kommer hele tiden nye aktiviteter ind, uden at det bliver hektisk, der er en god energi. Der er en kuffert i midten, den skaber en forventning. Indeni er der en Rasmus Klump. Der tales om bogstaver, hvilke lyde der er og hvilken bevægelse der knytter sig til lyden. Hvert andet barn lægger sig ned, det siddende barn skal lægge pandekager på den liggende elev. De masserer hinanden uden at tænke over det.

Der er en ny bevægelsessang, børnene synger med. Der er ikke tid til at blive ukoncentreret, der repeteres noget fra morgensangen i sidste uge. Børnene kan godt huske det og ved fælles hjælp taler de om foreninger. Der er spørgsmål til fridræt, f.eks. hvor mange børn, der er med i en forening.

Derefter er der folkedans, børnene tæller på vestjysk. De kan huske hvordan man skal danse, og der er smil på læben. Der danses til musikken og de skal sætte en langefinger på deres biceps og tommelen på triceps, derefter skal de ligne en der spiller badminton, en fodboldspiller, en målmand, en der scorer. Derefter skal de forestille sig, at de har en blyant på albuen og skrive, hvad de har oplevet af gode ting.

De skal danse efter deres læsemakker, hvorefter de skifter, når musikken skifter, skal den bagerste bestemme en sportsgren.

Der er en tæppeleg, hvor den ene løber, mens den anden følger efter på et tæppe, mens læreren forbereder den næste aktivitet. De skal lave fire ting bl.a abekolbøtter og kukkuk. Hver aktivitet beskrives på et lamineret papir med tekst/billede. Børnene får åbne opgaver: "På hvor mange måder, kan I komme over/under et redskab.

Vurdering: Timen er et lærestykke i klasseledelse og på et særdeles højt didaktisk niveau, hvor eleverne gøres selvstændige og ansvarlige, de begejstres med et højt aktivitetsniveau og hver enkelt del har et tydeligt formål. I formålet for idræt på 1.-2.kl skal eleven deltage aktivt i basale, alsidige bevægelser i leg, kunne samarbejde om idrætslige aktiviteter og lege, kunne deltage i samtale om idærtskultur og relationer, samarbejde om krop, træning og relationer og beskrive reaktioner på fysisk aktivitet. Det er ambitiøse mål i både indskoling og på andre klassetrin og når det hele skal effektueres på mindre end 40 m² i et rum, der udtrykker alt andet end en gymnastiksal, så er det en præstation i sig selv.

Fortælling 7.-9.kl

I Fortælling ser overbygningen en kortfilm om dilemmaet om at følge ordrer og når hensyn til fællesskabet, landet eller retfærdighed går over hensynet til den enkelte. I en række personlige beskrivelser møder man nogle af skæbnerne, personerne bag en række moralske dilemmaer og hører om deres overvejelser bagefter. Filmen giver ikke noget entydigt svar, men lægger op til en spændende diskussion/overvejelser.

Filmen er et oplæg til 9.klasserne projektarbejde. I slutningen af timen giver enkelte elever deres bud på diemmaerne.

5.kl; Historie

Tydelig klasseledelse, hvor eleverne bliver inddraget og inviteret ind i undervisningen på en venlig og tydelig måde. Der tages udgangspunkt i nogle elevers udfordring mht. at skrive Christoffer Columbus dagbog. Læreren beder eleverne om at sætte sig ordentligt på stolen med rank ryg, lukkede øjne og hun fortæller levende så vandet klukker, båden gynger og man ser over på de andre skibe. Derefter skal de parvis selv fortælle ud fra deres eget oplæg. Det foregår stille og roligt, læreren er hele tiden omkring dem, i lige tilpas længde til at de kommer i gang, uden at de føler sig overvåget. Derefter skriver de videre, der er fuldstændig stille og der arbejdes koncentreret. Derefter er der et læreroplæg, som er båret af både begejstring og stor faglighed, da hun kan mærke en vis mathed hos eleverne, bliver de sat i gang med nogle fysiske øvelser, hvor de på skift bestemmer hvad der skal laves. Baggrunden for måden at arbejde på, forklares, det handler om historisk empati, indlevelse. Derfor bliver der også spurgt efter Columbus følelser. Landkortet på smartboardet bliver brugt og der refereres også til hvilken tidsperiode Inkariget blev etableret i, middelalderen, som også er markeret med et papir på en tidslinje, der går gennem klassen.

Selve kortet på smartboardet er ikke særligt tydeligt og efterlader en del at ønske.

Vurdering: I 5.kl skal eleverne kunne sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder, gøre rede for fortolkninger af fortiden og perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum. Dette blev til fulde opfyldt i undervisningen.

8.kl; Historie

Eleverne har læst tekster om 2.verdenskrig og timen indledes med en afhøring af det læste stof. Klassen sidder i hestesko, så de kan vende sig mod fællesrummet og væk mod pladsen, når de skal arbejde alene. Eleverne er velforberejede og flere af dem deltager. Stort set alle siger noget. Relevante tidspunkter, navne og lande nævnes. Derefter skal klassen arbejde med kilderne (5 stk) som de får 7 min til at arbejde med. Der bliver skrevet i større eller mindre grad. Læreren går rundt og snakker med eleverne og skubber lidt på, hvor det er nødvendigt. En ordblind elev får hjælp til at læse teksten med en IT-Hjælp, som hedder AppWriter. Derefter gennemgås de historiske kilder.

Vurdering: Eleven skal på baggrund af et kronologisk overblik kunne forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger. Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger og kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid. Jeg så i større og mindre grad disse elementer bliver berørt i timen.

Samlet vurdering på demokrati og folkestyre

Demokrati skaber ikke fællesskab, men fællesskab er en forudsætning for demokrati. Man kan lære meget om demokrati ved at læse eller høre om det, men det skaber ikke demokratiske og aktive borgere. Det læres kun ved at gøre det, at det bliver en samværsform, som er forpligtende, tillidsfuld og nogle gange besværlig. Det kræver lærere, der har tålmodighed og tro på, at det nytter noget. Som evner at se det vedholdende arbejde i et til tiden meget langt perspektiv, at bevare troen på, at det i det lange løb bærer frugt. At lærerne afstår fra at springe over, hvor gærdet er lavest og være autoritære, frem for at være autoriteter. Den amerikanske sociologiprofessor fra Harvard University Robert D. Putnam er en af de mest indflydelsesrige forskere i social kapital og han beskriver det som bestående af de tre elementer netværk, tillid og normer. Den centrale præmis indenfor teorierne om social kapital er, at sociale netværk har værdi. Ved at indgå i sociale relationer får mennesker adgang til nogle ressourcer, der rækker udover det blotte fællesskab. Indgåelsen i netværk gør det ganske enkelt lettere for mennesker at forfølge både individuelle og kollektive mål og vil således ofte have et positivt afkast i form af social kapital, hvilket regnestykket $2+2 = 5$ fint illustrerer. Et menneske, der står alene i verden, har altså ingen tilgang til social kapital. Derfor kan man også sige, at social kapital har en potentiel skyggeside i form af eksklusion. Tillid er en afgørende forudsætning, da den indebærer, at man helt naturligt forventer sig noget godt af medmennesker og at normerne gør, at man forventer en gensidighed, at udvekslinger ikke kun er envejs, men går begge veje. Putnam henviser til, at den sociale kapital i vores senmoderne samfund udfordres som aldrig før, hvilket igen øger nødvendigheden for, at der arbejdes med den i skolerne. Det skal gøres overalt i skolens liv, på alle årgange og i alle sociale sammenhænge, også selv om det til tider er besværligt og kan forekomme langsommeligt, men på Fænø Sund Friskole lykkes det på fineste vis og forbereder eleverne til at være aktive borgere i et demokrati med frihed og folkestyre. Ikke kun når de forlader skolen efter 9.kl, men også mens de er elever, helt fra 0.kl.

Generelt

- Sidste år lavede jeg en anmærkning om, at ikke alle årsplaner henviste til fagplanerne. Det gør de i år.

Konklusioner

Psykisk miljø

- Som altid er det rart at komme på skolen, fornemme den gode stemning og møde engagerede og velforberedte lærere, der brænder for deres fag, og som har gjort sig nogle faglige og didaktiske overvejelser afstemt efter eleverne.
- Der bliver talt ordentligt til eleverne og eleverne imellem.
- Det har atter været tid til at foretage en undersøgelse af undervisningsmiljøet, som er foretaget, men den mangler at blive bearbejdet og lagt op på skolens hjemmeside.

Fysisk miljø

- Klasseværelserne er arbejdsrum, hvor der er gjort overvejelser over hvad der hænger på væggene i form af hjælpemidler og elevproduktioner. Der er et tydeligt æstetisk udtryk i de fleste klasser og i fællesarealerne. Det er også en måde at markere over for omgivelserne og sig selv, hvad der er vigtigt.

Dansk som undervisningssprog

- Der bliver talt dansk i undervisningen og skolelederen behersker dansk i både skrift og tale.

IT

- Smartboards bliver brugt i udpræget grad, ligesom digitale databaser som Clio-online, hvor det giver mening. EN ulempe ved de elektroniske tavler er dog den dårlige kvalitet af digitale landkort, som sammenlignet med de tidligere landkort lader meget tilbage at ønske, især for eleverne bagerst i klasseværelset (og den tilynsførende).

Skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til deres demokratiske dannelse.

- Eleverne bliver inddraget i evalueringen af timerne, i planlægningen og udførelsen af undervisningen på alle klassetrin. Der foregår en ligeværdig diskussion/samtale eleverne indbyrdes og med læreren om relevante emner af både faglig og social karakter. Eleverne har også indflydelse på aktiviteter uden for den formelle undervisning, som f.eks. hvordan morgensangen skal være.
- Skolen har et elevråd, FEMU, hvor elevrepræsentanter fra 4.-9.kl mødes.
- I skolens værdier KRAFT (kreativitet, refleksion, ansvarlighed, fællesskab og tillid) står der ikke så meget om demokrati, medborgerskab og medleven. Samfundsforståelse er nævnt, men dette udtrykker mere forståelse end egentlig handling. Dette er efter min mening ikke et udtryk for en

mangel i skolens praksis, da jeg ser dette udfolde sig i alle klasser og i alle fag. Det bemærkede jeg også i min tilsynsrapport sidste år, og det mener jeg stadig. Demokrati og folkestyre bliver tænkt i arbejdet med skolens visioner.

Evaluering

- Skolen har i skoleåret 2017 -18 arbejdet med et af skolens værdier, ansvarlighed. Der er afholdt pædagogisk dag for personalet, hvor formålet var at skabe fælles forståelse, reference og sprog med henblik på at skabe grobund for at udvikle større ansvarlighed i elevgruppen og personalegruppen i relation til skolens værdier.

Donationer

- Skolen har ikke modtaget nogen donationer over 20.000 kr.

Samlet vurdering

På baggrund af mit tilsyn kan jeg konkludere at undervisningen i dansk, matematik og engelsk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskole. Dette gælder også for historie, drama, historie og idræt. Jeg har haft samtaler med den enkelte elev, den enkelte lærer og skolens ledelse om undervisningens indhold. Skoledagen lever op til folkeskolens fælles mål på mange måder, hvor følgende elementer blandt andet indgår: Variation af undervisningsmetoder, stor opmærksomhed på de æstetiske fag, høj elevinddragelse og stor faglig bevidsthed. Skolens undervisning bliver udført i en tryk ramme, hvor der er respekt og anerkendelse for den enkelte elevs personlighed, og faglige niveau. Jeg vurderer også, at Fænø Sund Friskole i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Alt dette giver de bedste muligheder for, at det enkelte barn er godt rustet til job og uddannelse, samt til sit liv fremover.

Odense den 17.april 2018, Bent Hansen